

A közegészségügyi bizottság elé kerül a tüdővész elleni védekezés kérdése

Darányi professzor beadványának bonyodalmái a városházán — A gyermekkórház visszakerül a város kezelésébe, mint a közkórház alosztálya

(A Délmagyarország munkatársától.) Résztelen beszámolt a Délmagyarország arról a beadványról, amelyet dr. Darányi Gyula egyetemi tanár juttatott el a polgármesterhez a tüdővész elleni védekezés ügyében. Az egyetemi professzor statisztikai adatok alapján megállapítja, hogy Szegeden a tuberkulózis igen nagyarányú pusztításokat okoz az emberéletben és a betegség elleni védekezés ezzel szemben nagyon gyöngye lábon áll. Feltétlenül szükség lenne véleménye szerint arra, hogy a város a gyermekkórházat a gümőkóros gyermekek számára rendeztesse be, vagy engedje át, hogy a kórház Pultz-uccai épületét, amely jelenleg az elme klinikához tartozik, de rövidesen felszabadul, a gyógyíthatatlan, színlődő betegek elkülönítésére használja fel és hogy építtessen a város két tüdőbetegszanatóriumot.

Darányi Gyula professzor beadványa széles hullámokat vert föl egy városban, mint orvosi körökben. Kedden délelőtt megjelent a polgármesternél dr. Debre Péter igazgató-főorvos és dr. Wolf Ferenc tiszti főorvos, akikkel a polgármester hosszasan tárgyalt erről a kérdéssel. A tiszti főorvos különösen azt sérelmezte, hogy a polgármester az egyetemi professzor beadványának sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonít, mint amilyent a város kötelezően tartozó egészségügyi faktorok hasonló értelmű akcióinak tulajdonított. Kijelentette, hogy az egyetemi professzor adatai nem új adatok, azok köztudomásúak, indítványai pedig már szintén elhangzottak a városházán.

Dr. Debre Péter az ellen tiltakozott, hogy a gyermekkórházat a tüdőbeteg gyermekek számára rendezzék be, mert — mint mondták —

az alapítólevél általános gyermekkórházat ír elő,

amelyre a közkórháznak szüksége is van, hiszen a beteg gyermekek számára már régen nem biztosíthat megfelelő számú helyet a közkórház. Tiltakozott az ellen is az igazgató-főorvos, hogy a gyermekkórházat, mint tüdőbetegkórházat, az egyetem gondjaira bizza a város. A polgármester erre kijelentette, hogy

a gyermekkórház egyetemeléséről szó sem lehet, az a közkórház fenhatósága alá kerül,

de mint tüdőbeteg gyermekkórház kerül oda. Az igazgató-főorvos tiltakozott a közkórház Pultz-uccai épületének lefoglalása ellen is, mert erre az épületre a kórháznak feltétlenül szüksége van az elmebetegek elhelyezésére. A klinikán ugyanis nem helyezhetik el az elmebetegeket és most az a helyzet, hogy a szegedi elmebetegeket turnusonként szállítják vidéki elmeegógyintézetekbe helyhiány miatt. Ha tehát az elme klinikát kiköltözik a kórház épületeiből, a kórháznak ismét meg kell nyitnia elmeosztályát.

Ezután arról folyt a meglehetősen ingerült hangú vita, hogy a város hatósága rögtön tudomásul vesz mindent, mielőtt egyetemi tanárról van szó, de figyelmen kívül hagyja azokat az indítványokat, amelyeket szegedi orvosok terjesztenek elő. Hivatkoztak dr. Regdon Károly példájára, aki három évtizeden keresztül harcolt a tüdővész elleni védekezés intézményesítéséért nagyon gyöngye eredményel, megtette ugyanazokat az indítványokat, amelyekről most Darányi Gyula egyetemi professzor beadványában is szó van, de eddig nem igen gondolt senkisére arra, hogy a város hatósága meg is valósítsa azokat.

— Dr. Regdon Károly hosszú harcának az eredménye — jelentette ki a polgármester —, hogy a múlt évben végre felállítottuk a tüdőbeteg-diszpanzert.

A tiszti főorvos azután azt kifogásolta, hogy

a polgármester nem tartotta szükségesnek ebben a szakkérdésben az egészségügyi bizottság véleményének meghallgatását, hanem már úgy nyilatkozott, hogy Darányi Gyula javaslatait a város megvalósítja.

— Én igenis hálás vagyok Darányi Gyula iránt, aki egy komoly tudóshoz illő szerénységgel hívta fel figyelmünket a veszedelemre és felvetett néhány megfontolásra érdemes gondolatot. A beadványt a tanács elé terjeszttem és a tanács valószínűleg kiadja azt véleményezés végett a közegészségügyi bizottságnak.

Ezzel azután az érdekes vita véget is ért. Ebben az ügyben kaptuk a következő sorokat is:

— Illetékes egyetemi faktortól nyert értesülésünk szerint Darányi professzor beadványában kizárólag gyermekgyógyászati szakkérdéseket érint és nem foglalkozik azzal a kérrrel, hogy a Gréf-féle gyermekkórház, mint épület, vagy mint intézmény átadassék-e az egyetemnek, vagy meghagyassék a város tulaj-

»A végén kiderül, hogy a magyar egyetemek felekezeti főiskolák lesznek«, —

mondja a szegedi református lelkész, aki válaszol a kultuszminiszternek

(A Délmagyarország munkatársától.) Klebelsberg Kunó kultuszminiszter az egyik budapesti kurzusújságban nemrég hosszú cikket írt *Erkölc és tudomány* címen. Cikkében kifejti azokat az okokat, amelyek a magyar apácarendek fokozottabb támogatására készítik és többek között még a következőket írja:

— A szegedi egyetemen kész vagyok azok mellett a világnézeti tanszékek mellett, amelyeket nem katolikus férfiak töltenek be, párhuzamos tanszékeket létesíteni a azokra katolikus tanárokat kinevezni, hogy a tartományi főnököknek vallási aggodalmaik ne legyenek. Itt nevelhetnék női szerzetesrendjeink az általuk fentartott polgári iskolák, középiskolák és tanítóképzők tanári karát.

— A nagyobb szegedi klinikákat már úgy építtetem, hogy azok harmadik emeletét jóformán kis rendházak foglalják el és minden klinikát már olyan betegápoló rendnek adtam, amely tanítással is foglalkozik. Így a nővéreket minden nagyobb költség nélkül küldhetik az egyetemre és a polgári iskolai tanárképzőbe, amelyet Budapestről ugyancsak Szegedre helyeztem át. A többi rend számára majd lehetővé teszem a Szegeden való elhelyezkedést.

A kultuszminiszter cikkének ez a része igen nagy feltűnést keltett a szegedi reformátusok körében éppen úgy, mint az egyetemen, amelynek tanárai tulnyomórészt valamelyik protestáns egyházhoz tartoznak. A Délmagyarország munkatársa előtt

Bakó László,

a szegedi református egyház lelkésze a következőkben fejtette ki a reformátusok álláspontját:

— Kényes kérdés! S még kényesebb dolog olyanvalakinek válaszolni rá, aki hivatásánál fogva könnyen a felekezeti elfogultság vádjával gyanúsítható. A kérdés elől mégsem lehet kitérni; egyszerűen azért, mert az nem a szűkebb felekezeti, hanem az egyetemes nemzeti szempontok alá tartozik.

— Éppen ezért érintetlenül hagyom azt a részletkérdést, vajjon van-e Csonkamagyarországnak pénze ahhoz, hogy nagyobbára újabb és idegéből importált apácarendek segélyezésére néhány esztendő alatt hatmillió pengőt fordítson és ugyan hová fog vezetni az apáca- és szerzetesrendek mértéken felüli istápolása a mostani kényszerviszonyok között, amikor bizony katolikus fiúk és lányok is kezükben a tanári diplomával, hiába keresnek elhelyezkedést, mert vagy nincs állás, vagy ha van, azt csak szerzetessel, illetőleg apácával tölthetik be? Ime még ez a részletkérdés

A földönfutók

dráma az orosz forradalomból

a német filmgyártás reprezentáns alkotása
Wilhelm Dittlerle-vel a főszerepben péntektől
a Korzóban.

donában és a közkórház igazgatóságának adminisztrációja alatt. Kizárólag arról van szó — mondja informátorunk —, hogy akkor, amikor 200 ágy fog rendelkezésre állani beteg gyermekek részére, az egészségügyi tanára felhívta a város figyelmét arra, hogy a Gréf-féle gyermekkórház 20—30 ágát tartsák fenn olyan tuberkulotikus gyermekek részére, akik a kórházi kezeléssel és elkülönítéssel meggyógyíthatók. Az egyetem már kérte a kultuszminisztertől a fölhatalmazást arra, hogy a Gréf-féle gyermekkórház épületét visszaadhassa a város birtokába. Ha ez a felhatalmazás meg fog érkezni, nyomban utána meg fog történni a visszaadás. A Gréf-féle gyermekkórházhoz mint tuberkulotikus gyermekek kórháza a város tulajdonában, birtokában és kezelésében fog megmaradni. Mindehhez az egyetemnek semmi köze sem lesz és ha a város úgy határoz, a közkórházzal közös adminisztrációja lehet.

sem csupán felekezeti kérdés!

— Nehezebben lehet már figyelmen kívül hagyni a miniszter ur egy másik, jelentéktelennek látszó kijelentését: az apácarendek által fentartott leánygimnáziumokban és tanítónőképzőkben nem mindig megfelelő képesítésű tanárokat alkalmaztak, ezért zaklatták őket. Ezeknek a zaklatásoknak egycsapásra véget vetettem és magasállású tisztviselők hagyták el a helyüket azért, mert e körben politikai irányításomnak nem engedtek. Különös! Tisztviselők, akik megakarják tartani és tartatni a törvényeket, a törvény legfőbb őreitől, a minisztertől büntetésben részesülnek. Mióta zaklatás a törvényeknek megfelelő állapotakarása? És ha ez zaklatás, akkor kiálló zaklatás a bíró is, a rendőr is, a finác is, hogy többet ne említsek!

— Térjünk azonban a tárgyra; az ugynevezett világnézeti, magyarán mondva római katolikus felekezeti tanszékek kérdésére. A kérdés legfontosabb oldala, hogy alaptörvényt sért. Az egyetemről szóló 1848. évi XIX. tc. 2. §-a kimondja ugyanis, hogy az oktatás és tanulás szabadságának azon elve, hogy a tanuló arra nézve, mely tant és melyik tanártól kívánja hallgatni, szabad választást tehessen — törvényesen kimondatik.

— A miniszter ur elévülhetetlen érdemeit szerzett kulturpolitikájának abban az ágában, hogy a magyar Alföldet telehálózta és hálózta alsófokú tanintézetekkel; igen szimpatikus gesztusa, mikor mint hívő keresztyén, vallásos ember magát a középiskolai felekezeti oktatás hívének vallja, állítván, hogy az ilyen iskolákban nemcsak tanítanak, hanem határozott szellemben nevelnek is, — természetesen azonban mindig közös, nemzeti ideálok alapján; veszedelmes, — a nemzetre, az egységes magyar lélekre nézve veszedelmes! — vágyakra téved azonban, amikor az egyetemi és főiskolai oktatásnál is felekezeti, az ő szavaival »világnézeti« szempontoknak enged. A magyar egyetemnek a magyar kultúra letéteményesei, ahol a tanszékek a tudomány szószékei. Jól tudom én, hogy ezekről a szószékekről sokszor hirdetik ezt a tudományt bizonyos felekezeti, »világnézeti« színezéssel; emberek hirdetik! De ezt a felekezeti, »világnézeti« színezést intézményesen beépíteni akarni a legmagasabbfokú oktatásba — veszedelmes lejtő! Mert ennek nincs hatása! Most, egyelőre, a jelenlegi kultuszminiszter jelenlegi ér-

PATZAUER
RUM
LIKÖR KONYAK